

คำบรรยายธรรมนิพนธ์เรื่องสุทัตตเศรษฐี Commentary on Wealthy Man Sudatta

การเอาใจใส่ดูแลผู้อื่น และการแบ่งปันเพื่อแผ่ให้แก่ผู้อื่น

วิธีการที่จะเป็นพระพุทธได้โดยง่ายนั้น ไซ้ว่าจะต้องทำอะไรเป็นพิเศษ การที่จะบรรลุเป็นพระพุทธนั้นก็เหมือนกับการให้น้ำดื่มแก่ผู้กระหายน้ำในยามแล้ง หรือเหมือนกับการก่อกองไฟให้ความอบอุ่นแก่ผู้ที่ตัวกำลังเย็นแทบจะแข็งตายอยู่ในความหนาว หรือการให้ทรัพย์สมบัติบางอย่างซึ่งมีอยู่เพียงชิ้นเดียวแก่ผู้อื่น หรือเหมือนการให้บางสิ่งบางอย่างเพื่อเป็นทานแก่ผู้อื่น ถึงแม้ว่าจะต้องเอาชีวิตตนเองเข้าไปเสี่ยง

การแบ่งปันเพื่อแผ่ให้แก่ผู้อื่น คือสิ่งสำคัญที่สุดข้อหนึ่งในการแสดงออกถึงความเมตตากรุณาว่าเราห่วงใยผู้อื่นที่กำลังมีทุกข์มากเพียงไหน เมื่อเรากระทำสิ่งใดที่เป็นการคำนึงถึงความสุขของผู้อื่นโดยถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเหมือนกับเป็นเรื่องของเราเองแล้ว ความสุขของเรา และของเขาก็จะเพิ่มขึ้นมาอีกหลายเท่า เมื่อเราช่วยผู้อื่นในเรื่องความทุกข์ของเขาราวกับว่าเป็นความทุกข์ของตนเองก็จะทำให้ความเจ็บปวดของเขาเบาบางลง ทำให้สิ่งที่เคยทนรับไม่ได้สามารถทนรับได้ขึ้นมา การให้ข้าวเป็นสิ่งที่มีพลังอะไรเช่นนี้ โดยการห่วงใย และการแบ่งปันเพื่อแผ่ให้แก่ผู้อื่นทำให้เราสามารถแผ่ขยายชีวิตของเราออกไปได้มากเกินกว่าขอบเขตของเนื้อหนังมังสาของเรา หรือขอบเขตแห่งสมบัติ จนเราสามารถโอบอุ้มทุกชีวิต และส่วนของธรรมชาติได้หมด ชีวิตเป็นสิ่งที่ยึดและหัดได้ มันสามารถลดลงไปเป็นกรงขังแห่งความเห็นแก่ตัวห้องเล็กๆ หรือขยายออกไปกว้างใหญ่จนโอบอุ้มสากลจักรวาลไว้ได้ทั่วทั้งหมด

ใจความตอนต้นของจดหมายฉบับนี้ ท่านไดโชนินเขียนไว้ว่า “อาตมาจะสอนวิธีการเป็นพระพุทธได้โดยง่ายให้แก่ท่าน” แล้วท่านก็ได้อธิบายว่า “วิธีการที่จะบรรลุเป็นพระพุทธได้โดยง่ายนั้น ไซ้ว่าจะต้องทำอะไรเป็นพิเศษ การที่จะบรรลุเป็นพระพุทธนั้นก็เหมือนกับการให้น้ำดื่มแก่ผู้กระหายน้ำในยามแล้ง หรือเหมือนกับการก่อกองไฟให้ความอบอุ่นแก่ผู้ที่ตัวกำลังเย็นแทบจะแข็งตายอยู่ในความหนาว หรืออีกอย่างก็คือเหมือนกับการให้ทรัพย์สมบัติบางอย่างซึ่งมีอยู่เพียงชิ้นเดียวแก่ผู้อื่น หรือการให้บางสิ่งบางอย่างเพื่อเป็นทานแก่ผู้อื่น ถึงแม้ว่าจะต้องเอาชีวิตตนเองเข้าไปเสี่ยง”

ข้อความตอนนี้เป็นสิ่งที่ท่านสอนว่า การพัฒนาความเมตตากรุณาให้เข้าไปมีส่วนร่วมในชีวิต

โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การร่วมทุกข์กับเขา คือหนทางในการเปิดชีวิตพุทธภายในของเราให้ออกมาได้ แต่ว่าแน่ละ สาเหตุที่เป็นพื้นฐานสูงสุดในการบรรลุพุทธภาวะก็คือ การสวดนัมเมียวโฮเร็งเงเคียวด้วยความศรัทธาในโงะฮนซน นั่นก็คือความศรัทธาในชีวิตพุทธที่มีอยู่ภายในชีวิตของคนทุกๆ คน แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่จะต้องปฏิบัติเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากการปฏิบัติขั้นพื้นฐานนี้แล้ว ก็คือการเพียรพยายามด้วยจิตสำนึกในการพัฒนาความเมตตากรุณาของตน

การที่จะทำดังนั้นได้ พระนิชิเร็นชี้ให้เห็นว่าขึ้นอยู่กับหลักสำคัญ 2 ข้อคือ ข้อแรกเราจะต้องมีความรู้สึกอย่างฉับไวต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดความทุกข์ขั้นหนักที่สุดของผู้อื่น ในเรื่องนี้พระนิชิเร็นได้อุปมาถึงความเมตตากรุณาที่ทำให้เกิดการบรรลุพุทธภาวะได้โดยง่ายก็เหมือนกับการ “ให้น้ำดื่มแก่ผู้ที่กระหายน้ำในยามแล้ง” และ “การก่อกองไฟให้ความอบอุ่นแก่ผู้ที่ตัวกำลังเย็น แทะบจะแข็งตายอยู่ในความหนาว” พุทธศาสนาของพระนิชิเร็นเมื่อเราแนะนำให้แก่ผู้อื่น สิ่งสำคัญที่สุดก็คือการสังเกตเห็นได้ว่าอะไรคือเหตุที่มาของความทุกข์ และความผิดหวังต่างๆ ของเขา การมีความรู้สึกได้อย่างฉับไวเช่นนี้คือ สัญลักษณ์แห่งความเมตตากรุณา ส่วนการขาดความรู้สึก หรือการ

ไม่สนใจใยดีในความทุกข์ของผู้อื่นนั้นคือสัญลักษณ์แห่งความโหดร้าย

ข้อที่สอง พระนิชิเร็นได้เน้นถึงการอุทิศตนเพื่อสวัสดิภาพของผู้อื่นอย่างไม่เห็นแก่ตัว โดยอธิบายว่าคนเราสามารถแสดงสภาพชีวิตพุทธภายในออกมาได้ด้วยการ “ให้บางสิ่งบางอย่างเพื่อเป็นทานแก่ผู้อื่น ถึงแม้ว่าจะต้องเอาชีวิตของตนเข้าไปเสี่ยง” ในเวลาเดียวกันนั้น

การพัฒนาความเมตตา

กรุณาก็คือกรรมวิธีต่อสู้กับความเห็นแก่ตัวเอง ข้อนี้ไม่ได้หมายความว่า ผู้ปฏิบัติพุทธศาสนาของพระนิชิเร็นจะต้องเสียดสละความสุขทุกอย่างของตนเองเพื่อผู้อื่น แต่ในทางตรงกันข้าม พระนิชิเร็นสอนให้เรารู้จักคิดว่า “การที่ผู้อื่นยังไม่สามารถบรรลุพุทธภาวะได้ก็เท่ากับฉันยังไม่สามารถบรรลุพุทธภาวะได้เหมือนกัน และการบรรลุพุทธภาวะของผู้อื่นก็คือ การบรรลุพุทธภาวะของฉัน”(ธรรมนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ หน้า 401) และท่านยังเขียนไว้อีกว่า

“ถ้าท่านจุดตะเกียงให้

ความสว่างแก่ผู้อื่น ตะเกียงนั้นก็ให้ความสว่างต่อหนทางของท่านด้วยเช่นกัน” (ธรรมนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ หน้า 1598) พุทธศาสนาของพระนิชิเร็นสอนให้รู้ถึงเรื่องความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชีวิตตนเองกับผู้อื่น และเรื่องการมีความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันของสรรพสัตว์ทั้งปวง

การกระทำเพื่อผู้อื่นด้วยความเมตตากรุณาจะทำให้ชีวิตเรามีคุณค่า และในที่สุดจะเป็นหนทางไปสู่การเปิดชีวิตพุทธชะของเราออกมา ในขณะที่การกระทำเพื่อผู้อื่นจะนำผลบุญกุศลให้แก่ทุกฝ่าย แต่ความเห็นแก่ตัวจะคร่าความสุขที่แท้จริงของปวงชนออกไป

พระนิชิเร็นได้ยกตัวอย่างของความสำคัญในการดูแลผู้อื่นด้วยความห่วงใย โดยได้ยกตัวอย่างเรื่องสุวรรณรงค์ราช และเรื่องสุทัตตเศรษฐี

ในเรื่องสุวรรณรงค์ราช เป็นการแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ทำให้ “เทพเจ้าในสวรรค์” หรือพลังแห่งชีวิตส่วนที่ให้ความพิทักษ์รักษาชีวิต และสกลจักรวาลสามารถเคลื่อนไหวส่งพลังออกมาได้ก็คือ “ความปรารถนาอย่างมหาศาลของพระเจ้าแผ่นดินองค์นี้ในการที่จะช่วยชีวิตผู้อื่น” ในยามที่บ้านเมืองขาดแคลนอาหาร และการปลั่งเสียงร้องตะโกนขึ้นมาอย่างสุดแรงใจว่า “เขาจะรับเอาความเจ็บปวดเพราะความหิว และความกระหายน้ำของปวงประชานมาเป็นของเขาเอง และจะยอมอดอาหารตาย”

ด้วยความกล้าหาญของพระเจ้าแผ่นดินที่รักษาความสัตย์แห่งคำมั่นสัญญาที่จะทำสิ่งเพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อผู้อื่น จึงทำให้เกิดแรงผลักดันกระตุ้นได้แม้กระทั่งปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่สกลจักรวาล และในเรื่องสุทัตตเศรษฐีนี้ ตัวเขา และภรรยาได้ถวายข้าวที่เหลืออยู่ส่วนสุดท้ายให้แก่พระศากยมุนีพุทธ และเหล่าสาวกด้วยความยินดี ด้วยความจริงใจของสามีและภรรยาผู้นี้ที่ได้ให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลซึ่งทำหน้าที่ช่วยผู้คนจำนวนมากให้พ้นทุกข์ เขาทั้งสองจึงไม่เพียงแต่ได้รับความร่ำรวยทรัพย์สินอย่างมหาศาลเท่านั้น แต่เขาได้สร้างความร่ำรวยที่ไม่เสื่อมสลายแห่งสภาพชีวิตอันกว้างใหญ่ที่เต็มไปด้วยความเมตตากรุณาอันเกิดมาจากการได้มีส่วนร่วมชีวิตของเขาทั้งสองกับผู้อื่น

การสอนศิลปวิชาแห่งความสุข

การสอนบางสิ่งบางอย่างให้แก่ผู้อื่น ก็เหมือนกับการหยอดน้ำมันหล่อลื่นล้อเกวียนเพื่อให้มันหมุนเคลื่อนไปได้ถึงแม้ว่าเกวียนนั้นจะหนัก หรือเหมือนกับการปล่อยให้ลอยไปในน้ำ ไขมันแล่นไปข้างหน้าได้อย่างง่ายดาย

คนเราแต่ละคนต่างก็มีเส้นทางชีวิตของตนเองพร้อมกับภาวะ หรือปัญหาต่างๆ ที่ต้องแบกเอาไว้ แต่ละคนมีสภาพของกรรมที่แตกต่างกันไป แต่พุทธศาสนาสอนว่าทุกๆ คนจะต้องเผชิญกับความทุกข์ 4 อย่าง คือ การเกิด แก่ เจ็บ และ การตาย ความทุกข์แห่งการเกิดก็คือการที่ต้องมารับ

ความทุกข์ทรมานต่างๆ นับตั้งแต่เริ่มเกิดขึ้นมาในครรภ์ ไปจนถึงปัญหาต่างๆ ที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในเวลาต่อไป คนเราทุกคนจะแก่ลง และพบกับความเจ็บป่วยต่างๆ ทั้งทางกาย และใจ และทุกคนจะต้องเผชิญกับความกลัว และความเจ็บปวดแห่งการตาย

นอกจากนั้นแล้ว พุทธศาสนาได้สอนว่า ยังมีความทุกข์อีก 4 อย่างคือ ความทุกข์จากการต้องพลัดพรากจากคนรัก ความทุกข์ที่ต้องพบกับคนที่เราเกลียดชัง ความทุกข์จากความไม่สมหวังในสิ่งที่ตนปรารถนา และความทุกข์จากสภาพทางกาย และใจที่เปลี่ยนแปลงไปมาอยู่ตลอดเวลา คนเราแต่ละคนจะต้องประสบกับความทุกข์ทั้งแปด กลั้นกรอมมาจากสภาพแห่งกรรมที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะ และไม่มีผู้ใดจะมารับกรรมเหล่านี้แทนได้

จากใจความของธรรมนิพนธ์ข้างต้นนี้ เป็นการที่พระนิชิเร็นชี้ให้เห็นว่า การสอนพุทธศาสนาให้แกผู้อื่นก็คือการช่วยให้ผู้อื่นสามารถแบกรับความหนักหน่วงของชีวิตที่ไม่มีผู้ใดจะแบกรับแทนได้ให้มีความง่ายดายขึ้น และมีความมั่นใจยิ่งขึ้น เมื่อเกวียนของคนบางคนหนักจนเคลื่อนไปไม่ได้ เราสามารถช่วยได้โดยการหยอดน้ำมันหล่อลื่นล้อเกวียน และบุคคลนั้นจะสามารถลากเกวียนให้เคลื่อนไปได้ง่ายขึ้น เมื่อเรือของใครบางคนขึ้นมาเกยตื้น เราสามารถจะช่วยได้โดยเข็นมันไปจนถึงฝั่งน้ำที่ลึกลงไปอีกจนมันสามารถแล่นไปข้างหน้าได้ แต่ว่าคนที่ทำให้เรือขึ้นมาเกยตื้นก็ยังคงเป็นผู้รับผิดชอบในการบังคับเรือให้แล่นออกไปให้ถูกทาง

การสอนพุทธศาสนาให้แกผู้อื่นก็คือ การสอนวิธีการสร้างความสุขที่คงอยู่ตลอดไป แม้จะเห็นได้ว่าแต่ละคนมีกรรมที่เป็นของตนเอง และต้องรับผิดชอบกรรมของตนเองก็ตาม แต่ว่าผู้ปฏิบัติพุทธศาสนาของพระนิชิเร็นก็เพียรพยายามช่วยแนะแนวทางให้ผู้คนทั้งหลายได้เสริมสร้างชีวิตของเขาให้เข้มแข็ง ดังตัวอย่างเช่น การหยอดน้ำมันหล่อลื่นล้อเกวียน หรือช่วยเข็นเรือให้ลงลอยแล่นไปบนฝั่งน้ำได้อีก ทุกๆ คนจะต้องสร้างความสุขของตนเองด้วยการศรัทธา ปฏิบัติ และการศึกษา ไม่มีใครจะยกเอาความสุขของคุณมาประเคนให้คุณได้

ความหมายอันหนึ่งของการสร้างความสุขก็คือ ศิลปวิชาแห่งการค้นพบชีวิตพุทธภายในตัวเรา และการทำให้ชีวิตพุทธเจริญเติบโตขึ้นมา ซึ่งสิ่งแรกที่จะต้องทำคือ ค้นหาให้พบชีวิตพุทธแล้วเราก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเรียนวิชาที่มีคุณค่าอื่นๆ คือใช้กรรมวิธีตามขั้นตอนเพื่อทำให้ชีวิตพุทธเปิดออกมา หรือทำให้เจริญเติบโตขึ้นมา และถ้าจะให้เกิดผลเต็มที่ก็จะต้องทำเป็นประจำทุกวัน

ด้วยการสอนศิลปวิชาแห่งความสุขนี้ จะทำให้ผู้อื่น และตัวเราเองได้รับผลบุญกุศลด้วยกันทั้งสองฝ่าย การสอนผู้อื่นส่วนมากแล้วจะเป็นวิธีการแห่งการเรียนรู้ หรือวิธีการศึกษาที่ดีที่สุด

เพราะจะทำให้ทั้งผู้สอน และผู้ที่เราสอน (หรือนักเรียน) ได้รับความเชี่ยวชาญในศิลปะวิชาแห่งความสุข ซึ่งทุกคนสามารถจะทำได้ ด้วยความเชี่ยวชาญในศิลปะแห่งความสุขนี้ เราก็สามารถจะเปลี่ยนแปลงผลตอบสนองแห่งกรรมเวรที่เป็นปัญหาอยู่ให้เป็นสิ่งผลักดันให้เราปฏิบัติภารกิจเพื่อความสุขของผู้อื่น

การให้ด้วยความจริงใจ

ท่านวิตกกังวลใจไปว่า ผู้อุทิศชีวิตเพื่อสัจธรรมปุลนทริกสูตรคงจะตกระกำลำบากอยู่ในหิมะท่ามกลางเทือกเขาทั้งหลาย และคงต้องการจะได้อาหารเพื่อประทังชีวิต ท่านจึงได้ส่งสตาจมาให้อาตมาหนึ่งพันเหรียญ ถึงแม้ว่าตัวท่านเองจะตกอยู่ในสถานการณ์ยากลำบากเช่นนี้...มันเป็นการกระทำที่น่าสรรเสริญ และประเสริฐยิ่งนัก

ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1279 ในช่วงที่กำลังเกิดการบีบฑาที่อัสตีฮาระ ซึ่งเป็นเวลา 1 ปีก่อนที่ท่านจะเขียนธรรมนิพนธ์เรื่องสุทัตตเศรษฐี พระนิชิเร็นได้ส่งจดหมายไปถึงท่านนังโจ โทชิมิตจึ บอกเล่าแก่ลูกศิษย์หนุ่มซึ่งอายุได้เพียง 20 ปีผู้นี้ว่า “ความปรารถนาของอาตมาก็คือ อาตมาต้องการให้ลูกศิษย์ทุกคนให้คำมั่นสัญญาที่ยิ่งใหญ่” (จากธรรมนิพนธ์เรื่อง “ประตุมังกร” หน้า 1003) ท่านโทชิมิตจึได้ให้คำมั่นสัญญาต่ออาจารย์ที่รักเคารพของเขา และต่อตนเองว่า จะปกป้องรักษาและเผยแผ่พุทธศาสนาของพระนิชิเร็นไปตลอดชีวิต ท่านโทชิมิตจึได้รักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ในวัยหนุ่ม และดูได้ว่าท่านยืนหยัดรักษาไว้ทุกๆ วัน ถึงแม้ว่าจะถูกกดดันจากรัฐบาล จากปัญหาการเงิน ความเจ็บป่วยจนแทบจะเอาชีวิตไม่รอด และการถูกทรยศจากพระสงฆ์อาวุโสหลายองค์ ไปจนถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิตเมื่ออายุ 73 ปี ตรงกับค.ศ.1332 ชีวิตของท่านคือชีวิตของผู้ที่ “ให้คำมั่นสัญญาที่ยิ่งใหญ่” ในการเผยแผ่ธรรมไฟศาล

ประมาณในช่วงเวลาที่ท่านได้รับจดหมายเรื่อง “สุทัตตเศรษฐี” ในค.ศ.1280 ท่านโทชิมิตจึกำลังถูกก่อกวนรังควานจากรัฐบาลท้องถิ่นอยู่ และในช่วงที่มีการบีบฑาที่อัสตีฮาระ ท่านได้ปกป้องลูกศิษย์ของพระนิชิเร็น โดยให้หลบอาศัยในบ้านของท่านเอง และเจรจากับเจ้าหน้าที่ให้ปล่อยตัวผู้ที่ถูกจับกุมไป พวกเจ้าหน้าที่รัฐบาลเหล่านั้นได้ด่าว่าตราหน้าท่านว่าเป็นผู้ทรยศต่อบ้านเมือง ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐบาลท้องถิ่นได้ตอบโต้ท่านโทชิมิตจึด้วยการสั่งให้ทำงานสาธารณะมากมายเกินความสมควรต่อหมู่บ้านเล็กๆ ที่ท่านปกครองดูแล จนทำให้ครอบครัวของท่านเกิดความขัดสน ดังที่พระนิชิเร็นได้บรรยายไว้ในจดหมายนี้ว่า “ตัวท่านเองไม่มีแม่แต่มาที่จะใช้ไปไหนมาไหนได้ ส่วนภรรยา และลูกๆ ของท่านก็ขาดแคลนเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม”

ท่านโทจิมิตจิจต้องแบกรับภาระต่างๆ อย่างมากล้น ความวิตกกังวลของท่านนั้นท่วมท้นเหลือหลาย เขาเป็นทหารชามูไรคนหนึ่งที่ถูกตราหน้าว่าทรยศต่อประเทศชาติ และไม่มีมาที่ที่จะชี้แจงไปรบในสมรภูมิ ครอบครัวของเขาก็แตกตัวกันด้วยเสื้อผ้าเก่าๆ ส่วนพลเมืองในหมู่บ้านที่เขาปกครองอยู่ก็ถูกบังคับให้ทำงานหนัก แต่ถึงกระนั้น

ชายหนุ่มนามว่าโทจิมิตจิจผู้นี้ก็ยังรักษาคำสัญญาของเขาไว้อย่างเหนียวแน่น แม้ว่าจะตกอยู่ในสภาพย่ำแย่ แต่เขาก็ยังช่วยปกป้องเพื่อนผู้ร่วมศรัทธา

ชาธรรมด้วยกันพร้อมทั้งให้ความอุปถัมภ์ต่ออาจารย์ของเขา โดยการส่งปัจจัยต่างๆ ไปถวายไม่รู้จักกี่ครั้ง พระนิชิเร็นตอบรับความจริงใจของโทจิมิตจิจโดยการยกย่องสรรเสริญคุณความดีด้วยการเขียนไว้ว่า “ตัวท่านนี้เหมือนกับผู้อุทิศชีวิตเพื่อสัทธรรมปุณทริกสูตรไปแล้วเสีย” และท่านยืนยันการกระทำที่ถูกต้องของท่านโทจิมิตจิจด้วยการเขียนว่า “เทพเจ้าทั้งหลายย่อมไม่คิดเห็นไปว่าท่านคือผู้ทรยศต่อเจ้านายของตนเองแม้แต่น้อยเลย”

สตางค์หนึ่งพันเหรียญที่ท่านโทจิมิตจิจส่ง

ไปให้อาจารย์ของเขานั้น ไม่ใช่เป็นเพียงของขวัญด้านการเงินเพียงอย่างเดียว แต่มันเป็นสัญลักษณ์ว่าจะปกป้อง และเผยแผ่พุทธศาสนา การบริจาคท่านมีอยู่ 3 ประเภทคือ “การให้ทรัพย์สินต่างๆ” “การให้พระธรรม” และ “การให้ความกล้าหาญ”

การให้ทรัพย์สินต่างๆ คือการจัดหาวัตถุปัจจัยที่จำเป็น เพื่อให้แก่คณะสงฆ์ หรือผู้ที่ทำหน้าที่สำคัญเพื่อปกป้องรักษาหลักคำสอนอันเป็นคุณธรรมของพุทธศาสนา และเผยแผ่ธรรมให้กว้างไกลออกไป แต่สิ่งสำคัญคือการให้ทรัพย์สินต่างๆ นี้ แก่องค์กรศาสนาที่ปฏิบัติธรรมอย่างถูกต้อง แต่ถ้าหากว่าเราให้ทรัพย์สินแก่องค์กรที่ฝ่าฝืนการปฏิบัติที่ถูกต้องของพุทธศาสนา นอกจากจะไม่เกิดผลบุญใดๆ ขึ้นมาแล้ว ยังจะเป็นการนำผลร้ายมาให้แก่การปฏิบัติธรรมของเรา

การให้ธรรม ก็คือการสอนพุทธศาสนาให้แก่ผู้อื่น ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขที่ไม่มีการเสื่อมสลาย

การให้กำลังใจเพื่อให้ไม่รู้จักหวาดกลัว หรือให้ความกล้าหาญคือการช่วยให้ผู้อื่นเลิกมีความหวาดกลัว และกระตุ้นให้เขาเกิดมีความกล้าหาญเพื่อต่อสู้เอาชนะอุปสรรคต่างๆ เพื่อควรแก่การได้รับคำสรรเสริญของพระนิชิเร็น ดังเช่นที่ท่านได้กล่าวกับท่านโทจิมิตจิจว่า “เป็นการกระทำที่นำสรรเสริญ และประเสริฐยิ่งนัก” ท่านโทจิมิตจิจได้แบ่งปันวัตถุปัจจัยให้อาจารย์ของเขา และ